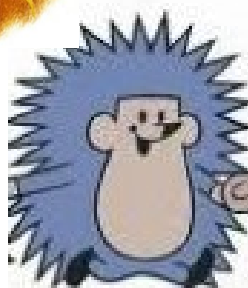

Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Prostějov, Komenského 10

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

„Pojďte děti se zvířátky, projít rokem tam a zpátky.“

OBSAH

	Strana
1. Identifikační údaje školy	3
2. Charakteristika školy	4
3. Podmínky vzdělávání	5 - 12
4. Organizace vzdělávání	13 -14
5. Charakteristika vzdělávacího programu a Cíle práce s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami	14 - 23
6. Vzdělávací obsah	24 - 48
7. Evaluační systém	49 – 51

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Název ŠVP: Pojd'te děti se zvířátky, projít rokem tam a zpátky.

Název školy: Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Prostějov, Komenského 10

Adresa: Komenského 10, 796 01 Prostějov

Pracoviště: Mateřská škola, St. Manharda 30, 796 01 Prostějov

Ředitel: Mgr. Pavlína Jedličková, MBA

Kontakty: tel: 582 346 868 (ředitelství), 724 101 563 (MŠ)

Email: statzastupce@seznam.cz

Internet: www.sezampv.cz

IČO: 47921374

IZO: 60005641

Zpracoval: Mgr. Tomáš Jachník

Zřizovatel: Olomoucký kraj, Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc

Platnost od: 1. 9. 2017, aktualizace 1.9.2021.

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělání byl schválen Školskou radou dne 30. 9. 2021.

Mgr. Pavlína Jedličková, MBA
ředitelka školy

Ing. Tomáš Lázna
předseda Školské rady

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální mateřská škola na ulici St. Manharda 30, se nachází v blízkosti centra města a je součástí vzdělávacího komplexu s názvem Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Prostějov, Komenského 10, jenž poskytuje vzdělávání dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Kapacita mateřské školy je stanovena na 75 dětí. V současnosti navštěvuje školu 70-75 dětí, které jsou rozděleny do 7 tříd. Počty dětí odpovídají platným předpisům a pohybují se v jednotlivých třídách v rozmezí 6 – 14. Děti jsou rozděleny do tříd podle vad. Pět tříd je určeno pro děti s vadou řeči, 1 třída pro děti s mentálním a kombinovaným postižením a jedna třída je určena pro děti s postižením zraku, doplněná o děti s řečovým postižením. Objekt mateřské školy se skládá ze 3 budov, z nichž první slouží jako hospodářská budova, ale nachází se zde i kancelář a třída pro děti s mentálním či kombinovaným postižením. Zbylé dvě budovy slouží ke vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. V každé z nich se nachází 3 třídy a lehárny. Dvě jsou umístěny v přízemí a jedna v patře. Každá budova má k dispozici pracovnu pro individuální logopedickou péči. Pro děti s vadou zraku je k dispozici tyflopeditický kabinet. Stravování dětí probíhá ve všech pěti třídách a strava je dovážena 3x denně z jídelny na ulici Tetín. Všechny budovy mají bezbariérový přístup.

Historie Speciální mateřské školy, Prostějov, St. Manharda 30 (dříve Mozartova 30), sahá do poloviny 80. let minulého století, kdy při mateřské škole na Šafaříkově ulici byla zřízena ve školním roce 1984/85 třída pro děti s mentálním postižením. Mateřská škola přidala do svého názvu slovo „speciální“ a zahrnovala třídy pro děti s vadami řeči, zraku a mentálním a kombinovaným postižením. Další zlom přišel na počátku 90. let, kdy SpMŠ musela změnit své působiště a zřizovatele. Novým domovem dětí se stal bývalý objekt prostějovských jeslí, který se nalézá výhodně položen téměř v centru města, na Mozartově ulici č. 30. Došlo i ke změně zřizovatele. Stalo se jím MŠMT ČR a škola vstoupila do právní subjektivity (1992). Nejdříve jako rozpočtová a později jako příspěvková organizace. V novém sídle se zřídily 4 třídy pro 45 handicapovaných dětí. Na konci devadesátých let začal počet dětí se smyslovými vadami stoupat, a protože SpMŠ byla jediné státní speciální zařízení pro děti od 3 do 8 let na Prostějovsku, bylo potřeba kapacitu školy zvýšit na 75 dětí a počet tříd upravit na šest. Novým zřizovatelem po vzniku krajů se stal KÚ Olomouckého kraje. Od 1. 7. 2005 byla připojena Speciální mateřská škola k Speciálním školám, Prostějov, Komenského 10. Vzhledem k novým legislativním úpravám se od 1. 9. 2005 změnil celkový název na: Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Prostějov, Komenského 10. Přesto, že se změnil název, cíle výchovy a vzdělávání mateřské školy zůstávají bez změny.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Věcné podmínky školy

Mateřská škola disponuje dostatečně velkými prostory jak venkovními, tak vnitřními, tak aby mohla co nejlépe poskytovat výchovu a vzdělávání dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Vnitřní prostorové uspořádání umožňuje dětem činnosti jak skupinové, tak individuální. Dětský nábytek, tělocvičné nářadí a pomůcky, hygienické zařízení, vybavení k odpočinku odpovídají počtu dětí a jsou zdravotně nezávadné a bezpečné a odpovídají antropometrickým požadavkům. Mateřská škola je dostatečně vybavena hračkami, pomůckami, náčiním a materiály. Vše odpovídá počtu dětí, jejich věku a vše je pedagogy řádně a hospodárně využíváno. Vše je umístěno tak, aby bylo dobře viditelné a je možné vše kdykoli používat. Děti se svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě interiéru a třídy jsou přístupné i zákonným zástupcům a návštěvám. V areálu mateřské školy se nachází i rozlehlé školní zahrada s potřebným vybavením. Všechny venkovní a vnitřní prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů. Učitelky mají k dispozici knihovnu, počítače, kopírku, tiskárny a celou řadu didaktických i mechanických pomůcek.

Životospráva

Dětem je 3x denně poskytována plnohodnotná a vyvážená strava (dle předpisu), která je dovážena ze školní kuchyně na ulici Tetín, jenž byla nedávno kompletně zrekonstruována. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů, děti mají stále k dispozici ve třídě dostatek tekutin a mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány předepsané intervaly.

Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci (aby např. rodiče mohli své děti přivádět podle svých možností, aby bylo možné reagovat na neplánované události v životě mateřské školy apod.). Ve škole jsou vytvořeny podmínky /samostatné a upravené místnosti/ pro děti se specifickým druhem a stupněm postižení /rozštěp páteře, gastrostomie, tracheostomie, cystická fibróza, leukémie, diabetes atd/.

Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší. Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru mateřské školy.

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí (např. dětem s nižší potřebou spánku je nabízen jiný klidný program namísto odpočinku na lůžku apod.). Donucovat děti ke spánku na lůžku je nepřijatelné.

Učitelé se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

Psychosociální podmínky

Psychosociální podmínky vycházejí a jsou přizpůsobeny dětem se specifickým druhem postižení.

Děti i dospělí se cítí v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně.

Nově přichozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situaci.

Učitelé respektují speciální potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování (jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu, relaxace apod.). Děti nejsou neúměrně zatěžovány, či neurotizovány spěchem a chvatem.

Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřijatelné.

Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití.

Pedagogický styl, resp. způsob, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací pedagoga s dětmi. Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí z obavy o časové prostoje, podporování nezdravé soutěživosti dětí. Jakákoli komunikace s dítětem, kterou dítě pociťuje jako násilí, je nepřijatelná.

Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života (je dítěti tematicky blízká, je mu pochopitelná, přiměřeně náročná, dítěti užitečná a prakticky využitelná).

Učitel se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech, je uznalý, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony dítěte a přiměřeně na ně reaguje pozitivním oceněním, vyvaruje se paušálních pochval stejně jako odsudků.

Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě.

Učitel se programově věnuje neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí).

Chceme být přátelskou školou k dětem i k rodičům. Učitelky se vzájemně domlouvají a práci společně plánují. Snaží se maximálně spolupracovat s rodiči.

Organizace

Organizace, režim dne a chod v jednotlivých třídách vycházejí z potřeb, možností a postižení dětí. Z hlediska organizačního zajištění chodu zajišťujeme dětem individuálně přizpůsobený adaptační režim, s dostatkem času na veškeré aktivity, včetně stravování a převlékání.

Ve všech třídách jsou zohledňovány speciální potřeby dětí, kterou jsou ve většině případů individuální.

Během dopoledních a odpoledních hodin probíhá vzdělávání podle speciálních vzdělávacích potřeb dětí v jednotlivých třídách se zaměřením na vady řeči, zraku, děti s kombinovaným, mentálním a tělesným postižením, vadami sluchu, ADHD a autismem.

Ve třídách pro děti s řečovým postižením je denně prováděna kolektivní logopedická péče /dechová cvičení a gymnastika mluvidel/ i individuální logopedická péče v logopedickém kabinetu, vybaveným speciálními pomůckami k nápravě řeči.

Ve třídách pro děti s mentálním či kombinovaným postižením je rovněž prováděna kolektivní a individuální logopedická péče, cvičení na rozvoj zrakového a sluchového vnímání, osvojování pohybových dovedností, hrubé a jemné motoriky a sebeobslužných činností. Velkou mírou jsou využívány vhodné kompenzační pomůcky /terapeutický bazén, pískovnička, pyramida, stimulační hračky atd./. Bezpečnost dětí ve třídách zajišťuje asistent pedagoga.

Ve třídě pro děti s vadami zraku pracují učitelky se speciálními pomůckami jako je CAM a Cheiroskop. Pravidelně 1x týdně navštěvuje školu zdravotním sestrou z očního oddělení prostějovské nemocnice. Dále jsou využívány speciální pomůcky a cvičení k reedukaci zraku /pískovnička, světelný panel, rubový reliéf, jehly, špendlíky, mozaiky atd./.

Zároveň ve všech třídách probíhají činnosti k rozvoji grafomotorických dovedností, relaxace a terapie /práce v keramické dílně, hudební a výtvarné činnosti/.

Režimové požadavky dne vycházejí nejen z norem ale i potřeb a individuálních požadavků handicapovaných dětí.

Stanovený základní denní režim může být pozměněn v případě, že to vyplývá ze školního rámcového programu a v případě výletů, divadelních a filmových představení pro děti, akcí pro děti, rodiče apod.

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby.

Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.

Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.

Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.

Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.

Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu.

Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.

Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.

Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.

Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas).

Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídách, spojování tříd je maximálně omezeno.

Předškolní vzdělávání dětí probíhá podle stanoveného školního programu v následujícím rámcovém denním režimu:

06:30 - 09:30 scházení se dětí, hry a spontánní činnosti dětí, individuální, skupinová i společná práce dětí dle vzdělávací nabídky jednotlivých tříd, speciálně-pedagogická cvičení, terapeutická a relaxační cvičení, komunikační chvilka, průběžná svačina, dokončení činností

09:30 - 11:30 pobyt venku na školní zahradě nebo formou vycházky do okolí

11:30 - 12:15 oběd, hygiena, příprava na odpočinek

12:15 - 14:00 odpolední odpočinek, poslech pohádek a relaxační hudby, průběžné vstávání nespících dětí (předškoláci, děti s ADHD)

12:45 - 14:00 aktivity nespících dětí /hry, relaxační činnosti, pobyt venku/

14:00 - 16:30 průběžná svačina, spontánní hry dětí, možnost pokračování v započatých vzdělávacích činnostech z průběhu dne, pobyt venku, odchod dětí domů

V naší mateřské škole, jenž je zřízena podle paragrafu 16 odst. 9 školského zákona, je rozsah speciálně pedagogické péče stanoven nejvýše 3 hodiny denně.

Řízení mateřské školy

Organizace je řízena ředitelem školy, jenž vydává vnitřní předpisy, jako jsou řády, směrnice, pokyny a příkazy. Mateřskou školu vede zástupce ředitele.

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny.

Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy /osobní rozhovory, porady, nástěnka/ tak navenek /nástěnky, webové stránky, emailová pošta, školní časopis/.

Při vedení zaměstnanců zástupce ředitele vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu.

Zástupce ředitele školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.

Pedagogický sbor pracuje jako tým a dle potřeby zve ke spolupráci rodiče. Za nejdůležitější považujeme rozvíjení vzájemné komunikace mezi všemi pracovníky mateřské školy.

Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby.

Zástupce ředitele vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, s nejbližší základní školou, popřípadě i jinými organizacemi v místě mateřské školy a s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí.

Vnitřní informační systém:

- osobní rozhovor s každým pracovníkem dle potřeby
- nástěnka pro přenos informací s delší platností
- miniporady pro organizační záležitosti
- porady vedení školy podle aktuální potřeby
- pedagogické/provozní porady

Vnější informační systém:

- webové stránky poskytují informace dlouhodobějšího charakteru
- informace pro rodiče v šatnách – operativní zprávy

- individuální rozhovory s rodiči – pro každodenní přenos informací

- spolupráce s jinými organizacemi

Personální a pedagogické zajištění

Přímý provoz v mateřské škole zajišťuje 13 učitelů, 7 asistentek pedagoga a 4 provozní zaměstnanci.

Všichni zaměstnanci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogové, mají předepsanou odbornou kvalifikaci /učitelka: střední odborné vzdělání se zaměřením na předškolní vzdělávání, doplněné studiem speciální pedagogiky, učitel logopedie: specializované vysokoškolské vzdělání/. Ti, kterým odbornost chybí, si ji průběžně doplňují. Všichni pedagogičtí zaměstnanci pracují na svém celoživotním vzdělávání.

Pedagogický sbor, resp. pracovní tým, funguje na základě jasně vymezených pravidel /pracovní náplň, školní řád, školní vzdělávací program/.

Zástupce ředitele podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně svojí osoby), vytváří podmínky pro jejich další vzdělávání.

Zaměstnanci jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí).

Důležitou podmínkou práce ve speciální mateřské škole je pozitivní vztah k handicapovaným dětem.

Mateřská škola úzce spolupracuje s těmito odborníky a organizacemi: Speciálně pedagogické centrum /SPC/ pro děti s vadami řeči v Prostějově /speciální pedagog, psycholog/, SPC pro děti s mentálním postižením Prostějov, /speciální pedagogové, psycholog/, SPC pro zrakově postižené v Olomouci /speciální pedagogové/, Pedagogicko psychologická poradna v Prostějově /speciální pedagogové, psycholog/, Oční oddělení prostějovské nemocnice /zdravotní sestra/, foniatr, neurolog, dětský lékař, klinický logoped, Helios Mostkovice /hipolog, fyzioterapeut/.

Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství. Rodiče jsou informováni prostřednictvím třídních schůzek, informačních nástěnek, školního časopisu a individuálních konzultací s pedagogy.

Pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět. Společně s rodiči konzultují zdravotní stav a potřeby dítěte. Společně hledají optimální výchovné a vzdělávací postupy. V rámci adaptačního období je rodičům umožněna přítomnost ve třídě na nezbytně nutnou dobu. Nejen v tuto dobu, ale i kdykoliv jindy během školní docházky dítěte, mohou zákonní zástupci přijít a účastnit se po dohodě s učitelkou každodenních činností.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů a akcí /besídky, grafomotorický kurz, karneval, sportovní den, hipoterapie apod./, dle svého zájmu vstupovat do her svých dětí a pomáhat při udržování školní budovy a zahrady. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje /nástěnky, školní časopis, konzultace, webové stránky/. Projeví-li zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých problémů apod. Pedagogové rovněž nabízejí služby poradenských zařízení a odborníků, s nimiž škola spolupracuje.

Pedagogové pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání.

Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.

Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě, nabízí rodičům poradenský servis i osvětu v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

V mateřské škole se v současné době nachází celkem 7 tříd. Na každém ze dvou hlavních pavilonů jsou umístěny 3 třídy. Dvě v přízemí a druhá v patře. Obě patra disponují hrací terasou a lehárnou na odpočinkové činnosti. V hospodářském pavilonu na začátku školního areálu se pak nachází jedna třída, ke které náleží malá odpočinková místnost.

Do jednotlivých tříd jsou rozděleny děti podle druhu a stupně postižení. Počty dětí v jednotlivých třídách se každý školní rok mění podle skladby dětí (druhy a stupně postižení). Vždy ovšem odpovídají stanovených vyhláškám a předpisům. Maximální počet dětí ve třídě se smyslovými vadami je 14 dětí. Pro třídu dětí s mentálním či kombinovaným postižením je počet stanoven na 6.

Ve škole jsou v souladu se Školským zákonem vzdělávány děti se zdravotním postižením /smyslové vady, mentální postižení, s více vadami, tělesné postižení, poruchy autistického spektra, ADHD.../ a se zdravotním znevýhodněním /zdravotní oslabení, zdravotní poruchy vyžadující zohlednění při vzdělávání/.

Děti jsou rozděleny do těchto tříd:

1. třída (Sluníčka) – více vad, mentální postižení /3-7 let/
2. třída (Kртеcci) – řečové vady, ADHD /3-5 let/
3. třída (Bерušky) – vady zraku, sluchu a řeči /3-7 let/
4. třída (Myšky) – řečové vady, mentální postižení /3-6 let/
5. třída (Ježci) – řečové vady /6-7 let, s odkladem školní docházky/
6. třída (Motýlci) – řečové vady, více vad (5-6 let)
7. třída (Sovičky) – řečové vady, více vad (3-5 let)

Dle potřeb jsou některé třídy doplňovány dětmi s rozdílným handicapem či zdravotním znevýhodněním.

Do mateřské školy jsou přijímány děti na základě doporučení specializovaného pedagogického zařízení – speciálně pedagogická centra a pedagogicko-psychologické poradny. Zařazovány do jednotlivých tříd jsou podle druhu a stupně postižení a podle věku. Všechny děti mají zpracován Osobní hodnotící list a Diagnostický list.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Vzdělávací cíle a záměry, filozofie školy

Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj osobnosti dítěte předškolního věku, podílí se na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji a na osvojení základních pravidel chování, základních životních hodnot a mezilidských vztahů. Předškolní vzdělávání vytváří základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání. Předškolní vzdělávání napomáhá vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání a poskytuje speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.

Specifikum práce ve speciální mateřské škole spočívá ve vyrovnání se nebo odstranění handicapu, přijmout ho a naučit se s ním žít, přípravě na život a situace z něho vyplývající.

Hlavní filozofií naší školy je tedy poskytnout kvalitní vzdělávání dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Pružně reagovat na potřeby rodin dětí se zdravotním postižením, poskytnout přiměřenou přípravu pro vstup dětí do základní školy, rozvíjet komunikační a sociální dovednosti, sebeobsluhu a soběstačnost.

Snahou pedagogů školy je vytvořit vzdělávací program školy v souladu s rámcovými cíli RVP PV tak, aby:

- respektoval a rozvíjel přirozenou schopnost dítěte učit se a jeho touhu po poznání okolního světa,
- poskytl dětem informace o postojích, vztazích a hodnotách, na nichž je založena naše společnost.
- umožnil dětem seberealizaci, sebeprosazení, získat sebejistotu, osobní samostatnost a schopnost projevit se jako samostatná osobnost.

Určitým prostředkem k dosažení uvedených cílů je získávání klíčových kompetencí, důležitých pro osobní rozvoj každého dítěte. V předškolním vzdělávání se jedná o položení jistého základu, který bude v dalších vzdělávacích úrovních rozvíjen.

1. kompetence k učení – různými formami motivace, navázáním a udržením očního kontaktu aj. učíme děti se soustředit, získávat elementární poznatky o okolním světě, umět se zeptat na předmět svého zájmu, aktivně hledat odpovědi;

2. kompetence k řešení problémů – učíme děti řešit problémy související se známými, popř. opakujícími se situacemi formou hledání, pokusů, experimentů, vedeme je k poznání, kde svým aktivním přístupem mohou řadu věcí a jevů ovlivnit, kde nejsou pouhými pasivními příjemci;

3. kompetence komunikativní – řada dětí v naší mateřské škole má výrazné problémy v komunikaci: často je příčinou zdravotní postižení, někdy nedozrálá CN, proto dáváme dětem dostatek příležitostí k řečovému projevu, poskytujeme jim pestrý a správný mluvní vzor, snažíme se o bohatost vnitřní řeči, obsahové stránky (nejen expresivní složky) komunikace, pokud je řeč značně omezena nebo není rozvinuta, přistupujeme k augmentativním metodám (vizuální podpora – znaky, gesta, piktogramy, obrázky...), vždy doprovázeným mluvenou řečí;

formy: individuální logopedická péče, skupinová práce ve třídě, metoda dle Makaton, poslech, prohlížení knih a encyklopedií, PC aj.;

4. kompetence sociální a personální – učíme děti odpovídat za svoje jednání (starší děti si samy vytvářejí pravidla soužití ve třídě), podporujeme dětská přátelství, vedeme je ohleduplnosti k druhým, pomoci slabším, snažíme se jim zprostředkovat zkušenost, že každý je něčím výjimečný, pro druhé potřebný a důležitý, děti jsou vedeny k umění o pomoc/kontakt požádat i pomoc/kontakt srozumitelně odmítnout, mají příležitost vyzkoušet si „řít ne“ – respektovat a být respektován, formou návštěv obchodu, pošty, využívání MHD a dalších se děti učí pohybovat a přiměřeně reagovat v běžných společenských situacích;

5. kompetence činnostní a občanské – učíme děti hrát si nejen vedle sebe, ale spolu, vytvářet a rozvíjet hru, vzájemně respektovat své role; dětem dáváme příležitost pocítit příjemné důsledky z aktivity a činorodosti, posilujeme jejich aktivní přístup k okolnímu dění; seznamujeme děti se skutečností, že lhostejnost, nevšímavost a pohodlnost mají rovněž nepříznivé důsledky.

Volbu metod a výchovných postupů zcela přizpůsobujeme individuálním potřebám a možnostem dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Za účelem dosažení stanovených cílů používáme tyto prostředky, formy a metody práce:

- hru jako dominantní činnost dítěte předškolního věku
- individuální přístup s ohledem na specifické možnosti každého dítěte, vč. podporování a rozvíjení talentovaných dětí,

- speciálně pedagogické metody – reedukaci, kompenzaci a rehabilitaci, využití
- speciálních rehabilitačních pomůcek a didaktických materiálů
- zachování integračního prostředí nevyjímaje děti z různého sociokulturního prostředí
- spolupráci s rodiči - rodičovské schůzky, řízené rozhovory, neformální kontakty, společné aktivity, besídky, karneval....
- spolupráci s pracovníky SPC, PPP, odbornými lékaři apod.
- spolupráci s dalšími odborníky a organizacemi tuzemskými i zahraničními
- zkušenosti a vysokou odbornost pedagogického personálu

Principy přístupu k dítěti:

- dítě je jedinečnou a neopakovatelnou osobností, která má právo být sama sebou a být kladně přijímána bez ohledu na eventuální postižení, oslabení nebo ohrožení
- vztah učitelky a dítěte je založen na relativně rovnocenném partnerství, vstřícné komunikaci a důvěře
- případná korekce chování by měla být citlivě zvážena a použita v co možná nejmenší míře
- styk s vrstevníky a sociální zkušenost dává dítěti možnost porovnávat se s ostatními, poskytuje mu příležitost k seberealizaci, učí vyrovnávat se s požadavky a pravidly skupiny, reagovat a brát ohledy na druhé
- příprava dítěte na vstup do školy není vyčleňována jako určitý program, ale probíhá soustavně jako přirozené rozvíjení a podněcování schopností dítěte
- podstatná není suma dovedností, ale schopnost jich využít a uvádět je do vztahů
- výchova v MŠ je otevřený systém, který doplňuje rodinnou výchovu a s rodinou jako rovnocenným partnerem spolupracuje
- mateřská škola posiluje sebedůvěru rodičů v jejich vlastní schopnost výchovy
- učitelka prokazuje zdravou sebedůvěru, osobní zodpovědnost a komunikativní jednání

Specifické cíle

Vedou k vytváření podmínek optimální výchovy a vzdělávání dětí, které by měly mít příležitost v předškolním vzdělávání získat základní kompetence, které jsou pro jeho osobnostní rozvoj a vzdělávání žádoucí.

Dítě a jeho tělo – oblast biologická

stimulace a podpora fyziologického vývoje dítěte

zlepšování tělesné zdatnosti

budování pohybové a zdravotní kultury

rozvoj pohybových a manipulačních dovedností

rozvoj sebeobslužných dovedností

vést děti ke zdravým životním návykům

Dítě a jeho psychika – oblast psychologická

podpora duševní pohody, psychické zdatnosti a odolnosti

rozvoj intelektu, řeči, jazyka, poznávacích procesů a funkcí

rozvoj emoční inteligence, citů, vůle, rozvoj vzdělávacích schopností, sebenahlížení, kreativity

podpora sebevyjadřování

stimulace vzdělávacích dovedností

povzbuzovat k dalšímu rozvoji poznání a učení

Dítě a ten druhý – oblast interpersonální

posilování a kultivace vzájemné komunikace

podpora vytváření vztahů k druhému

zajišťování pohody ve vztazích

Dítě a společnost – oblast sociálně kulturní

uvedení do života společnosti a kultury

uvedení dítěte do světa ostatních lidí

pomoc při osvojování společenských dovedností, návyků, postojů

přijetí všeobecně uznávaných morálních a etických hodnot

podílet se na vytváření společenských hodnot

vytvářet znalosti o vlivu člověka na životní prostředí
vybudovat elementární povědomí o světě a jeho dění
budovat odpovědný postoj k životnímu prostředí

CÍLE PRÁCE S DĚTMI SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami se jejich naplňování přizpůsobuje tak, aby maximálně vyhovělo dětem, jejich potřebám i možnostem. Snahou pedagogů je - stejně jako ve vzdělávání dětí, které speciální vzdělávací potřeby nemají - vytvořit každému dítěti optimální podmínky k rozvoji jeho osobnosti, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami však obvykle vyžaduje oproti vzdělávání běžné populace dětí některé jiné, popř. některé další podmínky, např. v oblasti věcného prostředí, životosprávy dětí, psychosociálního klimatu, organizace vzdělávání, personálního a pedagogického zajištění, spolupráce mateřské školy s rodinou apod.

Základní povinné podmínky pro předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami jsou stanoveny zákony, vyhláškami a prováděcími předpisy. Kromě těchto podmínek, které vzdělávání těchto dětí umožňují (podmiňují), bere předškolní pedagog v úvahu ještě podmínky další, které ovlivňují kvalitu poskytovaného vzdělávání. Jsou to podmínky, které vyplývají z přirozených vývojových potřeb dětí předškolního věku (ty jsou formulovány v RVP) a zároveň i ty, které jsou dány speciálními potřebami dětí. Některé jsou pro všechny děti společné, jiné se liší podle charakteru a stupně postižení či znevýhodnění dítěte a v obecné formě se zpravidla týkají určité skupiny dětí. Ve svém působení pedagog tyto podmínky zajišťuje v rozsahu individuálních potřeb a možností těchto dětí.

Formy a metody vzdělávací práce, prostředky plnění cílů

Hlavní metodou práce je individuální přístup ke každému dítěti a spolupráce s rodinou. Metody a formy práce se kterými pracujeme, jsou v souladu se základními požadavky RVP

PV. Vycházejí z přímých zážitků dětí, podporují zvědavost a potřebu objevovat. Je kladen důraz, aby děti s postižením či s znevýhodněním, byly od počátku vzdělávání přijímány stejně jako jiné děti a nedostávaly od okolí častěji než ostatní negativní zpětnou vazbu.

DĚTI SE ZRAKOVÝM POSTIŽENÍM

Při práci s dětmi se zrakovým postižením využíváme speciální metody: reedukace zraku/ pro vady tupozrakost, šilhavost, dalekozrakost i krátkozrakost, zbytky zraku/ a kompenzace /správná používání okluze/.

Tyto metody provádíme formou cvičení na pleopticko-ortoptických přístrojích, práce s drobným materiálem, rozvíjením ostatních smyslů, spoluprací s ortoptickou sestrou. Při činnostech jsou využívány všechny dostupné speciální a kompenzační prostředky: CAM a Cheiroskop, světelný panel, pískovnice, mozaiky, práce s tupou jehlou, omalovánky apod.

DĚTI S PORUCHAMI ŘEČI

V těchto třídách uplatňujeme speciální metody: korekci /opravování výslovnosti/, intervenci/zásah do současného stavu/, nápravu řeči/ rozvoj komunikačních schopností u dětí s opožděným vývojem řeči, dyslálií, dysfázií, koktavostí, breptavostí, rozštěpem patra atd./.

Tyto metody provádíme formou individuální a kolektivní logopedické péče /zaměřená na gymnastiku mluvidel, dechová a artikulační cvičení, rytmizaci, rozvoj fonemického sluchu apd./, odbornou péčí a vedením logopedickým učitelem, který ke své práci využívá speciální

logopedické pracoviště, vybavené logopedickým zrcadlem, rotavibrátorem, piktogramy, logopedické složky, zvukové hračky, foukadla atd.

DĚTI S TĚLESNÝM POSTIŽENÍM

U dětí s tělesným postižením zabezpečíme možnost jejich pohybu v prostorách školy pomocí židlí na kolečkách, bezpečné sezení na speciálních židlích, podporu fyzického rozvoje speciálními rehabilitačními pomůckami, využitím asistenta pedagoga, vytvořením podmínek pro náhradní pohybové aktivity možné v rámci jeho postižení – naším záměrem je, aby se dítě

účastnilo všech společných aktivit s minimálním omezením, na žádost rodičů zajistíme odbornou rehabilitaci.

DĚTI S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM

U dětí s mentální retardací zajišťujeme individuální přístup, vhodnou motivaci, používání odpovídajících didaktických pomůcek a pracovního materiálu; MR není nemoc, nelze ji tedy léčit, ale vhodně zvolenými vzdělávacími metodami lze pozitivně působit na rozvoj kognitivních funkcí, fyzických vlastností, sociálních dovedností i celé osobnosti dítěte.

U dětí s poruchami autistického spektra vycházíme především z programu strukturovaného učení, vzdělávání těchto dětí je založeno na třech základních pilířích: na struktuře prostoru, času a činnosti, na vizuální podpoře, na individuálním přístupu.

DĚTI S VÍCE VADAMI

Speciální metody pro tyto děti jsou voleny s ohledem na stupeň a druh tělesného a mentálního postižení, na jejich individuální zvláštnosti /DMO, hydrocefalus, rozštěp páteře, ADHD, ADD, snížení intelektu atd./Využíváme metody reparační, které navazují na metody léčebné: reedukace, kompenzace, rehabilitace.

Formy a prostředky: terapeutická a relaxační cvičení, speciální cvičení na rozvoj jemné a hrubé motoriky, stimulační masáže, dechová cvičení, rozvoj všech smyslů. Jsou využívány speciální a upravované pomůcky: terapeutický kuličkový bazén, zážitková pyramida, odpočinkový Mazlík, relaxační hudba, masážní strojky gymbally, stimulační hračky, pískovnice atd.

Dále se ve všech třídách využívají pedagogické metody, zaměřené na všestranný rozvoj osobnosti dítěte. Především je to metoda přiměřenosti, postupnosti, názornosti, individuálního přístupu k žákům, zpětné vazby, komplexního působení na děti.

Ve všech třídách se denně provádí kolektivní logopedická péče, rozvíjí se grafomotorické a psychosomatické dovednosti, využíváme terapeutické a relaxační činnosti, ke zlepšení zdravotního stavu dětí přispívají návštěvy solné jeskyně, absolvování předplaveckého kurzu a hiporehabilitace.

Hiporehabilitace /jízda na koni za přítomnosti hipologa a speciálního pedagoga, popř. další osoby/, jež přispívá k všestrannému rozvoji dětí, posiluje správné držení těla, prohlubuje správné dýchání a pro děti s tělesným postižením je jízda na koni součástí rehabilitační péče.

Plavecký výcvik, kde se děti hravou formou seznamují s vodou a činnostmi v plaveckém bazénu.

Canisterapie – léčebný kontakt psa a člověka, kdy pes svou přítomností dokáže vyvolat dobrou náladu.

Muzikoterapie – metoda, při níž se používá hudba jako terapeutický prostředek.

Bazální /dotyková/ stimulace – pedagogicko-ošetrovatelský koncept podporující vnímání, komunikaci a pohybové schopnosti člověka.

VOKS – výměnný obrázkový komunikační systém (nonverbální komunikace)

Arteterapie – léčebný postup, při němž se využívá výtvarného projevu jako hlavního prostředku poznání a ovlivnění lidské psychiky - keramická dílna (terraterapie).

Orofaciální stimulace – je technika, která podporuje a napomáhá k zlepšování tonusu svalstva v obličeji a celé orofaciální oblasti při dýchání, sání, polykání, předřečovém a řečovém vývoji.

Zraková stimulace – představuje soubor technik, metod a postupů, jimiž se snažíme využít sebemenší zbytek zraku, nácvik užití zraku, tedy nejen vidět ale i dívat se.

Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními

Dětem je poskytována speciálně pedagogická podpora v souladu s platnými právními předpisy. Je zajišťována prostřednictvím speciálně pedagogické péče učitelek a jejich asistentek. V rámci této podpory jsou poskytována tzv. podpůrná opatření. Popisují charakter vzdělávacích potřeb pro příslušný stupeň podpory, kategorizují podmínky k jejímu zajištění. Vše potřebné obsahuje doporučující zpráva školského poradenského zařízení (SPC nebo PPP). Podpůrná opatření mají pět stupňů. Do našeho zařízení jsou přijímány děti, jimž byla stanovena podpůrná opatření II. až V. stupně.

Druhý stupeň podpory je zaměřen na nápravy v oblasti logopedických obtíží, řečové výchovy, specifických poruch učení, rozvoje grafomotorických dovedností, rozvoj vizuálně percepčních dovedností, zdravotní tělesnou výchovu a nácvik sociální komunikace.

Třetí stupeň podpory zahrnuje předměty speciální pedagogické péče uvedené ve druhém stupni podpůrných opatření, doplněné např. o zrakovou stimulaci, práci s optickými pomůckami, bazální stimulaci u dětí s mentálním postižením, logopedickou péči u dětí, které nemohou vnímat řeč sluchem. Náleží sem i poruchy chování, těžké poruchy řeči, poruchy autistického spektra, lehké mentální postižení, neznalost jazyka. Charakter spec. vzdělávacích potřeb je takový, že vyžaduje i podporu práce pedagogického pracovníka asistentem pedagoga.

Čtvrtý stupeň podpory je zaměřen na oblasti předmětů speciálně pedagogické péče ve druhém a třetím stupni podpůrných opatření a charakter spec. vzdělávacích potřeb žáka ve vzdělávání vyžaduje významné úpravy v metodách a v organizaci vzdělávání. Podpůrná opatření jsou určena zejména pro žáky se závažnými poruchami chování, se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, těžkým sluchovým nebo zrakovým postižením, s poruchami autistického spektra a se závažným tělesným postižením. V mnoha případech je nezbytný i asistent pedagoga.

Pátý stupeň podpory vychází ze specifík obtíží žáka a je stanoven SPC. Charakter speciálních vzdělávacích potřeb žáka vyžaduje nejvyšší míru přizpůsobení organizace, průběhu a obsahu vzdělávání. Organizace vzdělávání žáka a volba metod výuky plně akceptuje zdravotní stav žáka a omezení, která z něho vyplývají. Je určen výhradně žákům s nejtěžšími stupni zdravotních postižení, zpravidla souběžným postižením více vadami a zpravidla vyžaduje i úpravu pracovního prostředí. Výuka je realizována s podporou asistenta pedagoga.

V celodenních třídách pracují dvě učitelky, jejichž pracovní doba se maximálně možným způsobem překrývá. Ve třídě pro děti s více vadami a mentálním postižením pracuje s učitelkou zároveň pedagogický asistent. V některých třídách, v závislosti na druhu a stupni postižení, pracuje rovněž asistent pedagoga. Ve škole pracují dvě učitelky logopedie, které s dětmi denně provádí individuální logopedickou péči, vedou logopedickou dokumentaci o nápravě řeči a spolupracují se zákonnými zástupci formou pravidelných konzultačních hodin. Učitelé v jednotlivých třídách zpracovávají na začátku každého školního roku u dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními **Osobní hodnotící list**, do kterého pak během roku pravidelně, zejména pak čtvrtletně, zaznamenávají a vyhodnocují vzdělávání dětí. Individuální vzdělávací list i Diagnostický list jsou pak součástí portfolia každého dítěte, které se dále skládá z přihlášky do mateřské školy, evidenčního listu, doporučení ke vzdělávání, rozhodnutí o přijetí, popř. odkladu školní docházky. Nedílnou součástí portfolia je i box-krabice, do které jsou během školního roku shromažďovány veškeré produkty a informace o výsledcích a vzdělávacích postupech u dětí. Boxy, které si po skončení školního roku děti berou domů, jsou během předškolní docházky volně přístupné a slouží tedy učitelům, dětem i rodičům.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Včasná podpora dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka má velký význam pro jejich budoucí začlenění do povinné školní docházky. Naše mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka podporu v rámci individuální i skupinové logopedické péče. Tzn., že s dětmi jsou denně prováděna speciální cvičení - korekce, intervence, rozvoj komunikačních schopností. Tyto metody jsou prováděny formou individuální a kolektivní logopedické péče.

Pokud bude v rámci jednoho místa navštěvovat naši mateřskou školu 4 a více dětí cizinců, bude jim věnována zvýšená pozornost. Bude vytvořena /y/ skupina /y/ pro jazykovou přípravu o velikosti 4 až 8 dětí cizinců, jimž bude poskytována jazyková příprava pro zajištění přechodu do základního vzdělávání v rozsahu **jedné hodiny týdně**. Nejvyšší počet dětí ve skupině je osm, přičemž platí, že další skupinu je možné zřídit pouze tehdy, pokud jsou dosavadní skupiny naplněny na maximum. Děti cizinců v povinném předškolním vzdělávání, budou do skupin pro jazykovou přípravu zařazovány automaticky. V případě poklesu počtu dětí pod 4, dojde k ukončení činnosti skupiny. Do skupiny mohou být na základě posouzení potřebnosti ředitelem školy zařazeny i jiné děti, které mají prokazatelně obdobné integrační potřeby jako děti cizinců. Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Při tvorbě obsahu našeho ŠVP jsme vycházeli z RVP pro předškolní vzdělávání, který je nejvyšším a zákonem daným pedagogickým dokumentem směřovaným pro odbornou vzdělávací činnost. Při jeho tvorbě byl brán zřetel na individuální zvláštnosti dítěte, jeho potřeby a zájmy. V průběhu vzdělávání si dítě obohacuje své vědomosti, získává nové poznatky a zkušenosti, učí se samostatnosti, vytváří si hodnoty pro další život.

ŠVP je rozdělen do pěti integrovaných bloků, které pomáhají vytvářet dítěti elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody a techniky, jež dítě obklopuje. Tyto bloky obsahují dvě témata, která jsou rozpracována do podtémat. Jejich vzdělávací cíle, nabídku a očekávané výstupy lze pružně přizpůsobovat druhu a stupni postižení dětí v jednotlivých třídách. Pojmenování jednotlivých integrovaných bloků a podtémat je inspirováno názvy tříd v naší MŠ.

1. JEŽKU, UKAŽ BODLINKU, PODZIM JE TU ZA CHVILKU

JEŽEK VE ŠKOLCE

Moji kamarádi

Naše školička

Co děláme celý den

Z čeho jsou věci

JEŽEK ZAHRADNÍKEM

Ovocný sad

My jsme malí zahradníci

Kutálí se brambora

Vlaštovko, kam letíš?

2. KOŽÍŠEK SI MYŠKA CHYSTÁ, ZIMA PŘIJDE, JE SI JISTÁ

MYŠKA MALUJE PODZIM

Pyšný drak

Připravte si deštníky

Zvířátka na podzim

Stromy a keře

MYŠKA SE TĚŠÍ NA VÁNOCE

Mikulášská čepice

Muzikantská kapela

Co přinese Ježíšek

Šťastné a veselé vánoce

3. KRTEK V SNĚHU DOVÁDÍ, ZIMA UŽ JE NA STRÁNI

KRTEK A PANÍ ZIMA

Postavíme sněhuláka

Co dělají zvířátka v zimě?

Dny v týdnu a měsíce

Umím už počítat?

KRTEK CHCE BÝT ZDRAVÝ

Moje tělo

Ve zdravém těle, zdravý duch

Zimní sporty

Šaty dělají člověka

4. JARO JE TU DĚTI, BERUŠKA K NÁM LETÍ

BERUŠKA A PRVNÍ KVÍTEK

Jaro je tu

Velikonoce

Jarní kytičky

Na tom našem dvoře

BERUŠKA A BAREVNÝ SVĚT

Dopravní prostředky

Na cestě si pozor dej

Místo, kde žiji

Chráníme přírodu

5. MOTÝLEK K NÁM PŘÁVĚ LETÍ, JE TU LÉTO, MILÉ DĚTI

MOTÝLEK A RODINA

Moje rodina

Kde pracuje máma s tátou

Lidé různých ras

Pojďte s námi do pohádky

MOTÝLEK A LETNÍ RADOVÁNKY

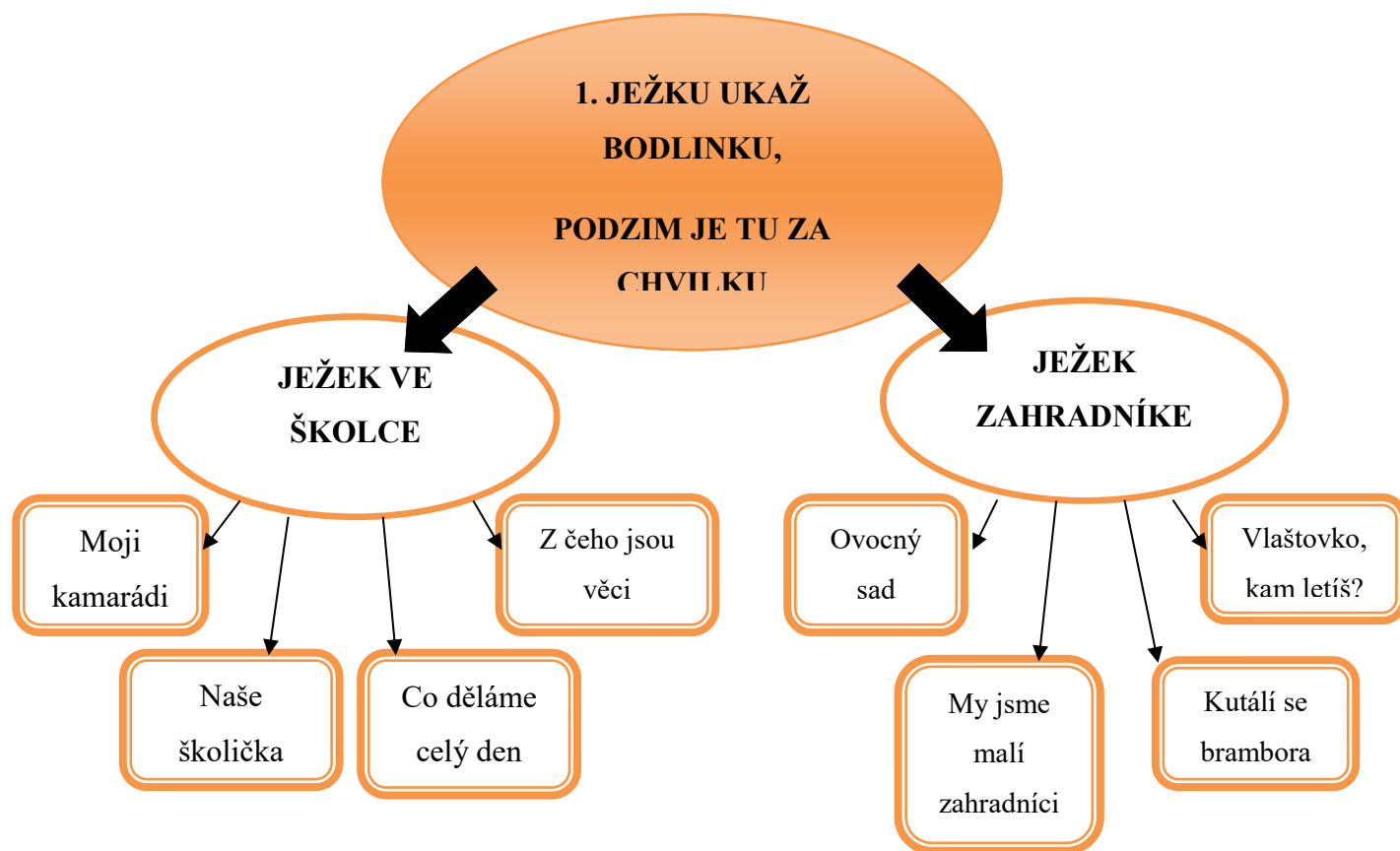
Život na louce

U rybníka

Exotická zvířata

Těšíme se na prázdniny

Obsah jednotlivých integrovaných bloků:

Vzdělávací záměr

Děti v mateřské škole poznají nové kamarády, navzájem se seznámí prostřednictvím her a činností. Vytvářejí si pravidla společenského soužití, kulturních a zdvořilostních návyků. Postupně si přivykají na režim dne v mateřské škole, poznávají prostory třídy, celé školy i zahrady. Děti si zvykají na odloučení od rodičů, jsou vedeny k samostatnosti a vzájemné pomoci. Při rozhovorech s obrázkou na téma „Co děláme celý den?“, rozlišují časové vztahy dne, učí se poznávat předměty denní potřeby a využít je při sebeobslužných činnostech v průběhu dne. Děti se pomocí všech smyslů seznamují s druhy a vlastnostmi materiálů, z nichž jsou vyrobeny předměty kolem nás. Rozvíjí si manipulační dovednosti, představivost a fantazii při výrobě kolektivních dekorací.

S příchodem podzimu děti poznávají a seznamují se s dozrávajícími podzimními plody v zahradě, na poli. Písnička o zahradníkovi děti seznámí s prací člověka na zahradě, péčí o zeleninu a ovoce, sklizeň a její využití. Při hrách i činnostech rozvíjí poznatky a smyslové vnímání /čich, hmat, chuť/ nejen s pomůckami, ale i se skutečnými plody ze zahrady a pole. Pomocí říkanek a písniček se děti loučí s ptáky, kteří odlétají do teplých krajín.

Dílčí vzdělávací cíle

uvědomění si vlastního těla

rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) a schopnosti sebeovládání

posilování prosociálního chování ve vztahu k lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské skupině apod.)

rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k ostatním lidem)

rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí a jeho změnám

Vzdělávací nabídka

manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním artikulační, řečové, sluchové a rytmičké hry, hry se slovy

nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (piktogramy, značky, apod.), činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem

cvičení organizačních dovedností, činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama

hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se, půjčit hračku, střídat se, pomáhat si, řešit vzájemné spory, poznávat sociální prostředí, v němž dítě žije - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi) aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy a aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce)

přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm a okolní přírody, aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic)

Očekávané výstupy/konkretizované očekávané výstupy

zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky

pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkoly (např. používat toal. papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník), samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky, samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek

pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno, formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat

znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno, příjmení, adresu, jméno rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí

vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem

rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různým pochutin)

rozlišit hmatem vlastnosti předmětů (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost

postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí, orientovat se v prostoru i rovině a částečně se orientovat v čase

nechat se získat pro záměrné učení, odlišit hru od systematické povinnosti rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět

rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů), a těchto pojmů běžně používat

orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed)

orientovat se v časových údajích v rámci dne (dopoledne, poledne, odpoledne)

rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)

rozlišovat roční období – jaro léto podzim zima a jejich typické znaky

odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory, respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti

přijímat pobyt v mateřské škole jako běžnou součást života (vědět že rodiče chodí do práce, dítě do MŠ)

zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé)

navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho, dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla

obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.

rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání

adaptovat se dna život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, přizpůsobovat se společnému programu, spolupracovat)

navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství

cítit se plnohodnotným členem skupiny

projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí

být schopné přistoupit na jiný názor, porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu

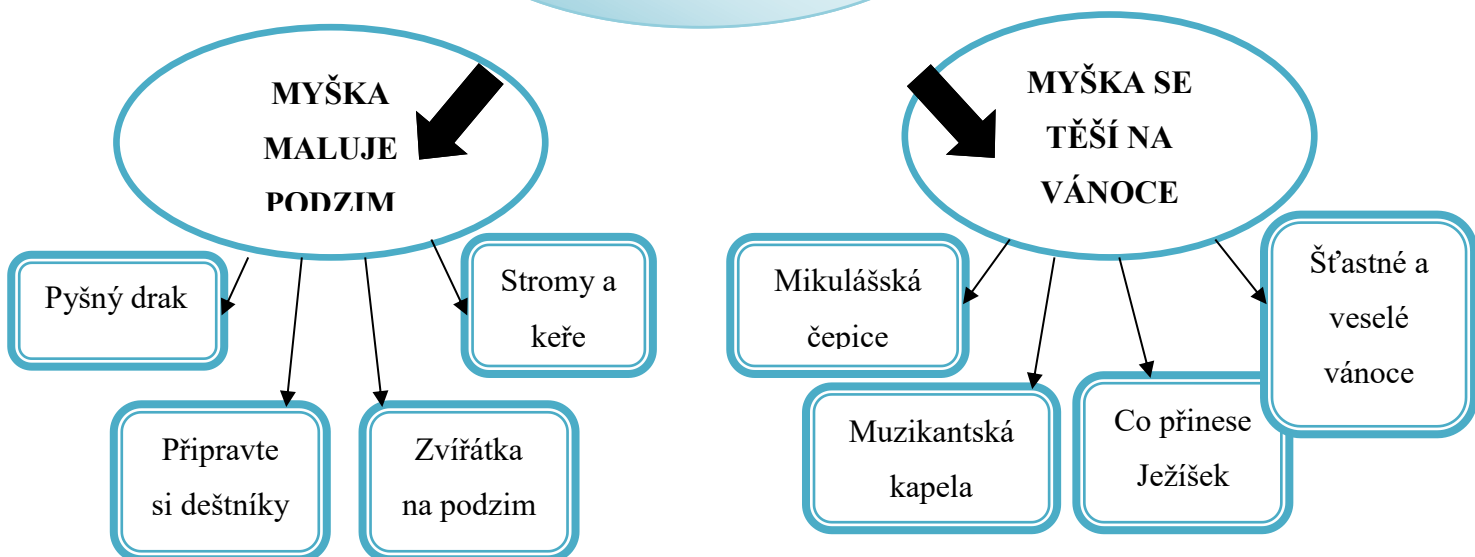
orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí), uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti MŠ nachází např. hřiště, obchody, zastávka, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)

Rizika

- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení
- jednotvárné, málo podnětné nebo nepřehledné prostředí

2. KOŽÍŠEK SI MYŠKA CHYSTÁ, ZIMA PŘIJDE, JE SI JISTÁ

Vzdělávací záměr

Spolu s papírovými draky přivítají děti podzimní čas. Rozšiřují a upevňují si poznatky o podzimní přírodě, poznávají listnaté a jehličnaté stromy a jejich plody při činnostech ve třídě a vycházkách. Rozvíjejí svou fantazii a představivost při tvořivé práci s přírodninami, které si samy nasbíraly. V pohádkách při dramatizaci se děti proměňují ve zvířátka v lese i na poli, která se chystají na zimní spánek. Rozvíjejí svou obratnost a pohybové dovednosti. V tomto období poznávají změny počasí a jejich vliv na přírodu.

Mikuláše děti přivítají písničkami, říkankami a výtvarnými dekoracemi. Posilují své sebevědomí, respekt, empatii a nebojácnost. Při hře na muzikanty děti rozvíjí své hudebně rytmické a pohybové dovednosti a seznámí se s některými hudebními nástroji. Vnímají hudbu různých žánrů poslechem, pohybovým vyjádřením a vlastní hrou na dětské hudební nástroje. Učí se u hudby relaxovat. Správné používání hudebních nástrojů mohou děti vyzkoušet při nácvičce vánočních koled. (Učí se rozpoznávat tradiční i netradiční hudební nástroje.) V nastávajícím předvánočním čase se seznamují s tradicemi a zvyky vánočních svátků, rozvíjí své mravní a estetické vnímání, citění a prožívání. Svou dovednost uplatní při kolektivním pečení vánočního cukroví, výrobě vánoční dekorace a přání. V jednotlivých třídách se po domluvě s rodiči uspořádá vánoční posezení či „Ježíškova dílna“ (vyrábění s rodiči).

Dílčí vzdělávací cíle

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj řečových i produktivních schopností (výslovnosti, mluvního projevu, vyjadřování)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí
- vytváření elementárního povědomí o kulturním prostředí a jeho rozmanitosti

Vzdělávací nabídka

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity), činnosti zaměřené k vytváření (chápaní) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, práce s knihou, s obrazovým materiálem)

estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další), sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy, četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu, setkávání se s dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu
práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, vyprávění)

Očekávané výstupy/ konkretizované očekávané výstupy

ovládat koordinaci oka a ruky, zvládat jemnou motoriku (s drobnými pomůckami, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji

upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje

tužku držet správně tj. dvěma prsty, třetí podložený s uvolněným zápěstím vést stopu tužky při kresbě

napodobit základná geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena

správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonace řeči, projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu

spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z medií

vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu

ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)

zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)

naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si je zapamatovat a vybavit, vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu

zapamatovat si jednoduchou pohádku, děj, příběh a převyprávět ho spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného

vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)

dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu)

vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení, prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování

odložit splnění osobních přání na pozdější dobu

odhadnout na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit (vyhledat příležitosti, umět požádat o pomoc

přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit

přijímat pokyny, plnit činnosti podle instrukcí

vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik, vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální

zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným i prostorovým vytvářením z různých materiálů)

osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, využitelné pro další učení a životní praxi

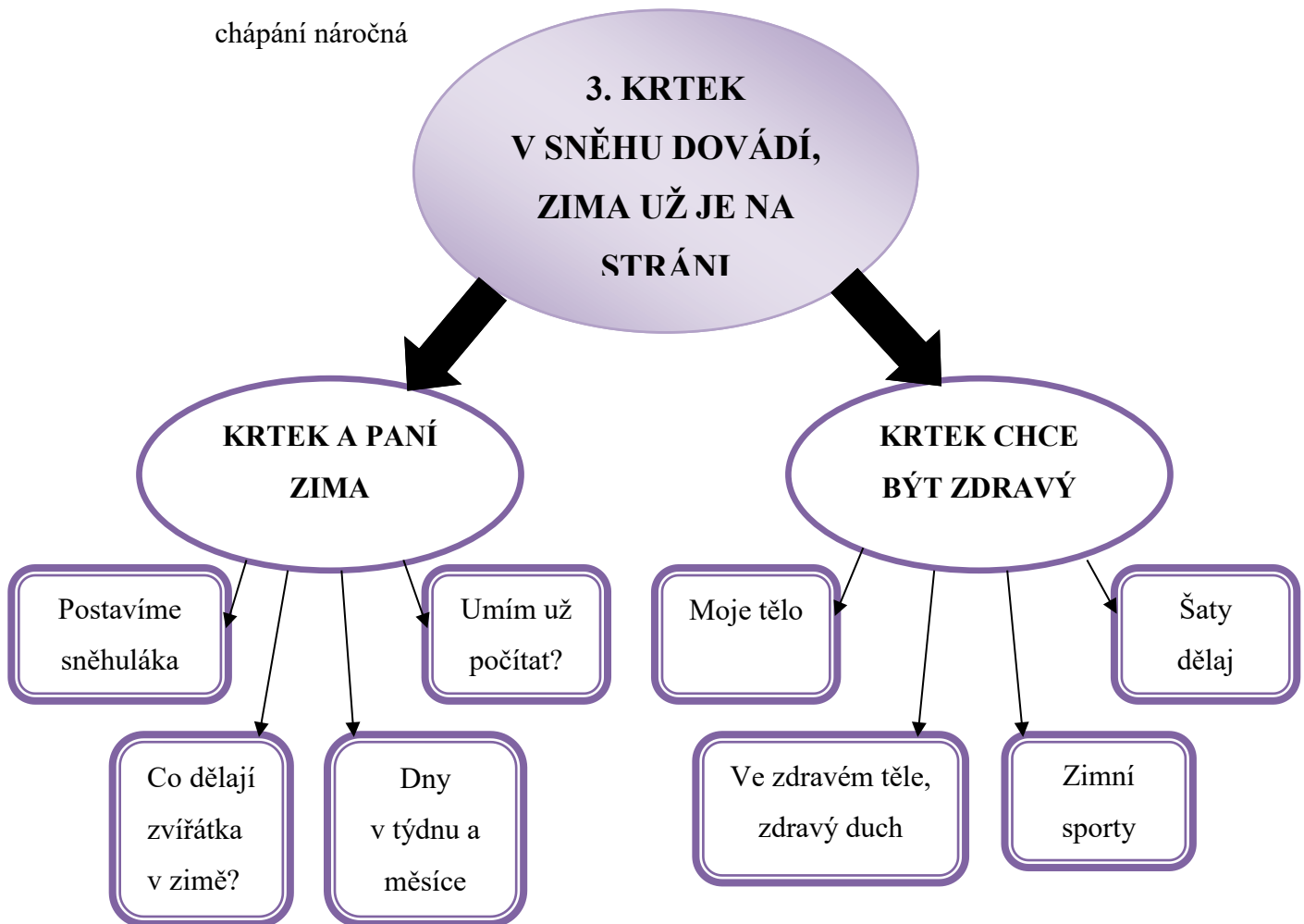
rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje

mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo

zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, přírodních jevech a dějích, o lidech o jejich životě, o kultuře, či technice)

Rizika

- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dítěte
- vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)
- výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná

Vzdělávací záměr

Děti se seznámí s charakteristickými znaky zimy u obrázků a na vycházkách. Formou pokusů poznávají vlastnosti sněhu a ledu, je kladen důraz na bezpečnost a ochranu zdraví při zimních radovánkách. Rozvíjí svůj kladný vztah k přírodě a zvířatům, uvědomují si potřebu péče a pomoci zvířátkům v zimě. Vyrábějí závěsná krmítka pro ptáčky, pozorují a krmí zvířata u rybníka a v parku. Život zvířat jim přibližují písňe, říkanky a krátké dramatické scénky. Naučí se používat jednoduché pojmy ve vztahu k prostoru a času. Pohádka „O dvanácti měsíčkách“ dětem odkryje tajemství ročních období, měsíců, týdnů a dnů v roce. Děti si podle vlastního

pozorování vytvoří kalendář přírody. Pomocí didaktických pomůcek, pracovních listů a labyrintů se seznámí s čísly a matematickými pojmy, rozvíjí se logické myšlení, paměť a představivost. Děti v předškolním věku si ověřují své matematické schopnosti při samostatné práci s pracovními listy, řeší jednoduché matematické úkony.

Děti se učí pojmenovat části těla, seznámí se s ochranou vlastního zdraví a prevencí úrazů, poznávají svět pomocí všech smyslů. Na základě svých zážitků realizují zkušenosti ve hře na lékaře, seznamují se s částmi lidského těla a jejich funkcí v dětských encyklopediích, pomocí obrázků a pomůcek. Hudebně pohybové dovednosti rozvíjí hrou na tělo a rytmizací. V návaznosti se děti učí vážit si svého zdraví, předcházet nemocem rozvíjením správného životního stylu. Děti pomáhají vytvářet zdravé a bezpečné prostředí a učí se respektovat osoby se zdravotním postižením. Svou pohybovou a fyzickou zdatnost si děti posilují každý den. Pomocí obrázků se seznamují se sportovními disciplínami, kolektivními sporty a jejich zjednodušenými pravidly. V tématu „Šaty dělají člověka“ volí děti pomocí obrázků oblečení, které je vhodné pro různá roční období a příležitosti. Učí se dbát na úpravu zevnějšku. Ve výtvarných a pracovních činnostech rozvíjejí nejen manipulační schopnosti, ale i estetické cítění. Děti v předškolním věku posilují svou zručnost v zavazování tkaniček, zapínání zipů a knoflíků.

Dílčí vzdělávací cíle

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Vzdělávací nabídka

- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, k prevenci nemoci

hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenování jejich
vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky)
činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy
a jejich symbolikou
záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické a psychické vlastnosti,
dovednosti, schopnosti, city, jiné zeměpisné místo narození, jazyk) a v čem jsou si
podobní
mimické vyjadřování nálad (pláč, úsměv, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
aktivitty podporující sbližování dětí
hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek,
příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn
v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její
ráz, podnebí, ovzduší, roční období)

Očekávané výstupy/ konkretizované očekávané výstupy

pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít
povědomí o těle a jeho vývoji, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s
pohybem a sportem

pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)

mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách

znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek, uvědomit si, co je nebezpečné

zachovávat správné držení těla

postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly

chápat slovní vtíp a humor

poznat některá písmena a číslice

poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacími písmeny

vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimat si (nového, změněného, chybějícího)

zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)

rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus, sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech

rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost, a jiné specifické znaky

chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat

rozpoznat geometrické tvary – čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník

rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý-velký, větší-menší, největší-nejmenší, dlouhý-krátký, vysoký-nízký, stejný)

rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký-těžký, lehčí-těžší, nejlehčí-nejtěžší, stejně těžké)

porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu, poznat co do skupiny nepatří), třídít předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztrídít knoflíky, dle barvy, varu, velikosti)

orientovat se v číselné řadě 1-10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků, chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce)

ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování

reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresi, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídít)

být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

spolupracovat s ostatními

spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem

vyjednávat s dětmi i s dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení

využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.

bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, odmítat společensky nežádoucí chování, chránit se před ním v rámci svých možností

rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy

pojmenovat povahové vlastnosti

mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka – vliv na vlastní zdraví

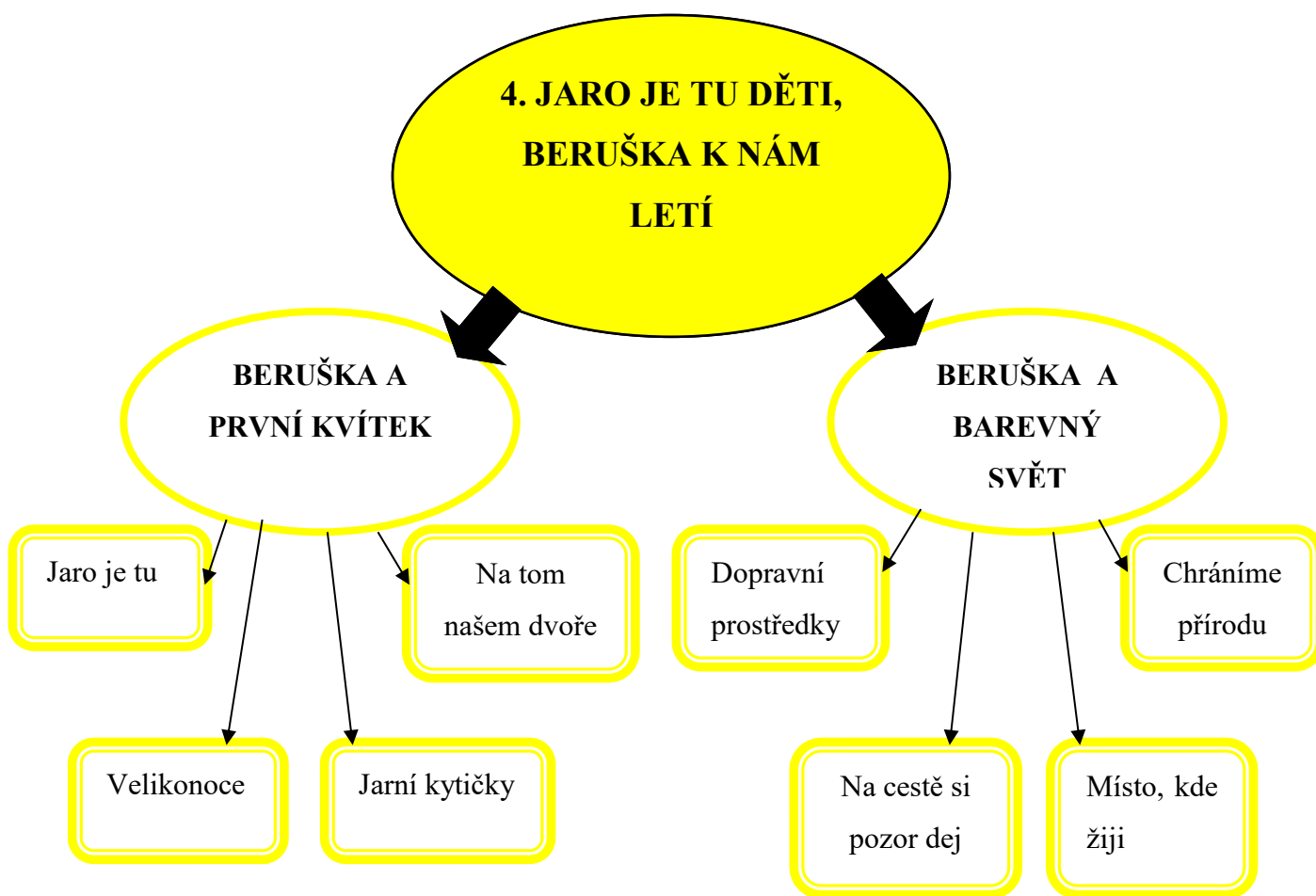
uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)

Rizika

dlouhodobé statické zatěžování bez pohybu, nevhodné oblečení při pohybových činnostech

málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim

nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění

Vzdělávací záměr

S příchodem jara se děti seznamují s jeho typickými znaky. Pomocí obrázků, hudebně pohybových her, písniček a říkanek získávají přehled o změnách v přírodě, počasí a toto srovnávají s charakteristickými znaky jiných ročních období. V atmosféře nastávajících svátků děti rozvíjí své povědomí o Velikonocích, seznámí se se zvyky, obyčeji a lidovou tvořivostí při návštěvě velikonočních trhů. Pomáhají s výzdobou třídy, vyrábí typické dekorace, učí se velikonoční koledy a připravují se na pondělní pomlázku. Proměny jara se děti učí vnímat všemi smysly, poznávají názvy a charakteristické znaky jarních květin. Při pokusech ve třídě i při pozorování na vycházkách děti sledují, co potřebují rostliny ke svému růstu. „Na tom našem dvoře“ se děti setkají s domácími zvířaty a jejich mláďaty. Učí se zvířata pojmenovat, poznávají jejich charakteristické znaky, zvuky a užitek. Své poznatky si obohacují příležitostně na výletech a na farmu s domácími zvířaty.

V tématu „dopravní prostředky“ se děti seznamují se základními druhy dopravních prostředků. Téma „Na cestě si pozor dej“ řeší problémy jednoduchých dopravních situací a chování chodců v silničním provozu. Při vycházkách sledují dopravní provoz a dodržování bezpečnostních pravidel. V prostředí mateřské školy i v okolí děti pozorují, poznávají a rozlišují geometrické tvary, které je obklopují. Při rozhovorech u obrázků a při vycházkách si děti uvědomují význam přírody pro život člověka. Vytváří si kladný vztah k přírodě a seznamují se s novými pojmy jako je: ekologie, tříděný odpad, ochrana přírody a poznávají, co je v přírodě užitečné a co není.

Dílčí vzdělávací cíle

rozvoj a užívání všech smyslů
osvojení si některých poznatků a dovedností (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
spolupracovat na vytvoření kolektivní práce
rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problému, tvořivého sebevyjádření)
získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto postoje vyjadřovat a projevovat
vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, s planetou Zemí

Vzdělávací nabídka

příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi) nezdravých návyků a závislostí
společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu apod.)
motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
spontánní hra
činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého

aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, seznamují dítě s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, ekologicky motivované hravé aktivity (ekohry)

Očekávané výstupy/ konkretizované očekávané výstupy

mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc

projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám

chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti na veřejnosti, v přírodě)

vést rozhovor

dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu-řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah)

učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)

sluchově rozlišovat slabiky a hlásky ve slovech

rozkládat slova na slabiky, vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova, rozlišit krátké a dlouhé samohlásky

rozlišovat některé obrazné symboly, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.)

rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky)

zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (podstatné znaky vlastnosti předmětů, společné znaky, podoba, rozdíly apod.)

prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

přirozeně projevovat radost z poznaného a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)

zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství

aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)

chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se vyjednávat

dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě

vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky

pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci

vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)

vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný-jak svět přírody, tak i svět lidí

*mít poznatky o své zemi, městu (znát název, popř. ulici, znát název státu, státní vlajku, hymnu, hlavní město, prezidenta, významné svátky a události
mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod.*

pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

všímat si nepořádku a škod, dbát na pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.

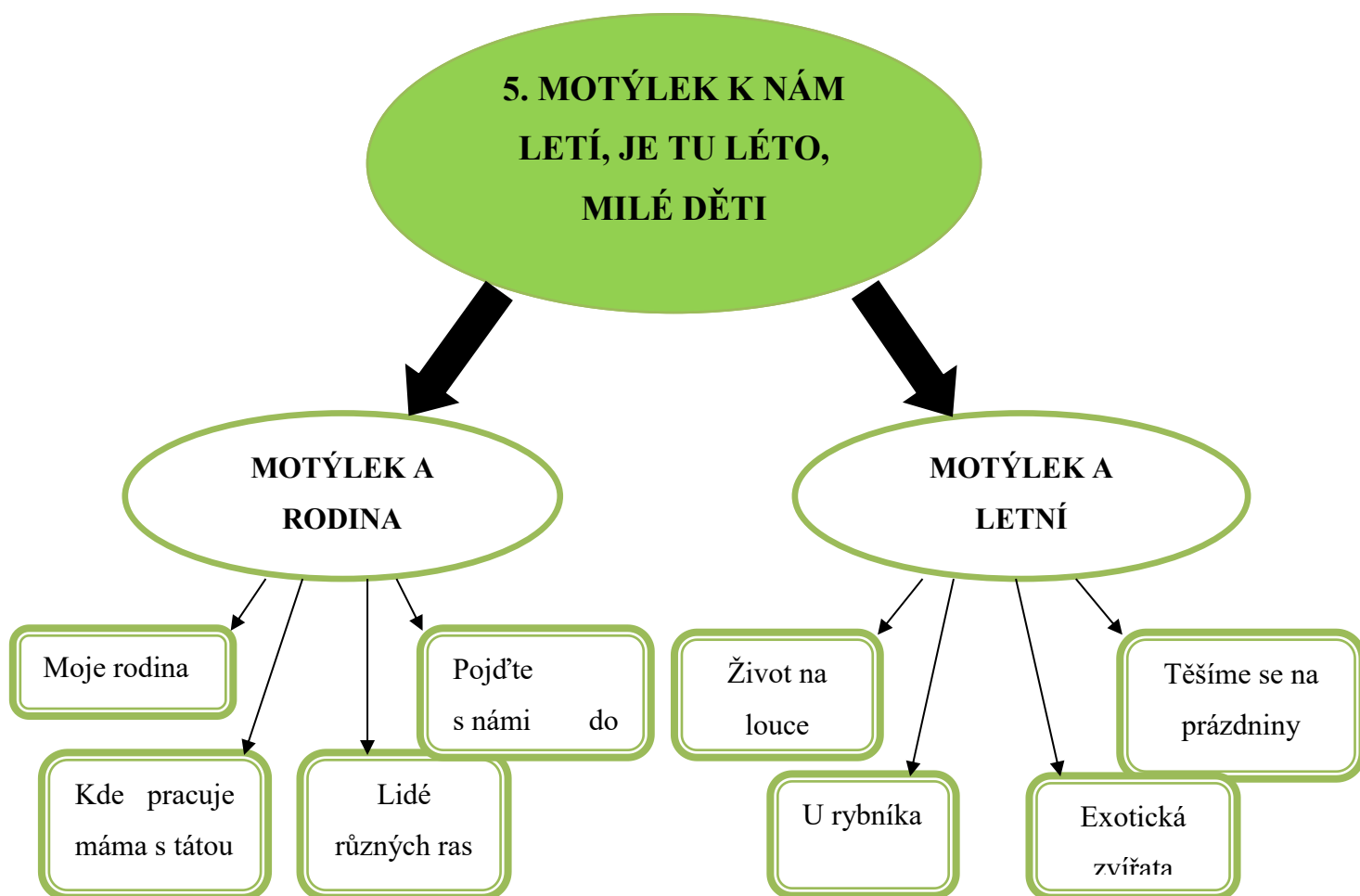
Rizika

nevhodné vzory chování dospělých v prostředí mateřské školy

zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat

špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje,

lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota je řešit)

Vzdělávací záměr

Maminka má svátek a děti projeví svou lásku a vztah k ní výrobou přáníčka, dárku, naučenou písničkou a říkankou, kterou mohou uplatnit při nácvičku besídky ke Dni matek. Uvědomují si hlavní roli matky v rodině. Postupně rozvíjí a upevňují svůj citový vztah k rodině, přibližují si strukturu rodiny a rodinných vztahů. Život rodiny se odráží při kolektivních hrách. Poznávají význam práce dospělých, označují činnosti, které provádějí. Při hrách a činnostech napodobují práci dospělých a uvědomují si význam lidské činnosti pro společnost, vytváří si kladný vztah k učení. Děti se pomocí obrázků a písniček učí respektovat odlišnosti etnických skupin. Seznamují se se základy multikulturní výchovy. V pohádkách se seznámí nejen s různými bytostmi, ale i jejich kladnými a zápornými vlastnostmi. Dozví se, co je bajka, rým, seznámí se s různou formou pohádek a jejich reprodukcí. Poslech pohádek jim pomáhá k rozvoji řečového projevu a obohacuje jejich slovní zásobu.

Děti si prohloubí znalosti o životě rostlin, volně žijících živočichů a hmyzu a uvědomí si jejich význam v přírodě. Také se seznamují se živočichy žijící u vody a v ní. Děti se mohou obeznámit s charakteristickými znaky a jmény některých exotických zvířat, pozorují je v

prostředí ZOO. Posilují svou fyzickou zdatnost při napodobování pohybu zvířat. Slovní zásobu obohacují při hře se slovy a texty. Charakteristickými znaky léta si děti přibližují nadcházející období. Za příznivého počasí se otužují při hře v bazénu a slunění na školní zahradě. Tu využívají k rozvoji své pohybové zdatnosti.

Dílčí vzdělávací cíle

rozvoj fyzické i psychické zdatnosti, řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění, vytváření pojmů)
vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmů o učení, rozvíjet sociální učení
rozvoj hudebnosti dětí rozličnými formami práce
rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
seznamování se světem lidí, kultury a umění
osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností
rozvoj kooperativních dovedností

Vzdělávací nabídka

smyslové a psychomotorické hry
jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti
poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, prohlížení a „čtení knížek“
námětové hry a činnosti
řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
hry na téma rodiny, přátelství apod.
výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností, (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city)
společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)

hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, tématické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod. pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)

Očekávané výstupy/ konkretizované očekávané výstupy

vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu

*přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů
pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2min a více)
být pohybově aktivní po delší dobu (10min a více) v řízené i spontánní aktivitě*

zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, hudebními nástroji

*pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat tkaničku)
zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou)
kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů*

sledovat a vyprávět příběh, pohádku

sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak bude příběh pokračovat

vyjadřovat samostatně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky

používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky

porozumět slyšenému

sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, samostatně převyprávět předat vzkaz

popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)

poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma

poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu

poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící slova různého významu (homonyma)

řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“

samostatně se rozhodnout v některých činnostech

jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí

vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo kdyby) a verbalizovat je

zorganizovat hru

umět kooperovat, dohodnout se s ostatními

přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)

uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky, rozlišovat citové projevy v rodinném a cizím prostředí

přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonost, spokojenost, ale i strach a smutek)

uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení

všímat si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)

pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, ve skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat

orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupiny (rodina, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování reagovat na sociálně kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)

vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení

zachycovat skutečnosti ze svého okolí (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních i výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů aj.)

s materiály a barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny

dokreslit chybějící části i na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek

chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný

chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené

k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)

zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace

mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu

uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný

mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů – přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.)

Rizika

nerespektovat rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí

nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí

zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině

málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Pokud má ve škole dojít k zefektivnění procesu výchovy a vzdělávání, pak škola musí věnovat velkou pozornost procesu autoevaluace jako celku. Nutností je vymezení oblastí, cílů, kritérií, nástrojů a časového rozvržení evaluační činnosti. Hlavním cílem evaluace je zhodnocení stavu – tzn. přinést informace o tom, jak funguje školní vzdělávací program, jaké je prostředí školy, v němž se realizuje výchova a vzdělávání. Tyto informace slouží jako zpětná vazba, prostřednictvím níž jsou vyvozovány kroky vedoucí k zefektivnění procesu výchovy a vzdělávání předškolních dětí a zkvalitnění vzdělávacího programu. Evaluační činnosti jsou prováděny jak na úrovni třídy, tak na úrovni školy.

Evaluace na úrovni školy

Autoevaluace na úrovni školy nám napoví, čeho jsme již dosáhli, čeho ne a proč, kde jsme nyní, a ukáže nám další cestu. Provádí všichni pracovníci školy.

Oblasti hodnocení

- podmínky vzdělávání
- průběh vzdělávání
- výsledky vzdělávání
- spolupráce s rodiči
- řízení školy
- vzdělávací program školy

Evaluační přehled

<u>Předmět evaluace</u>	Soulad ŠVP a RVP PV
<u>Techniky hodnocení</u>	studium materiálů, pedagogické porady, neformální pohovory
<u>Časový plán</u>	1 x ročně
<u>Odpovědnost zúčastněných</u>	pedagogičtí zaměstnanci, zástupce ředitele
<u>Sledování vzdělávacích pokroků</u>	zápis v hodnotící zprávě
<u>Předmět evaluace</u>	Kvalita podmínek vzdělávání
<u>Techniky hodnocení</u>	pedagogická rada, pozorování, dotazník, kontrola

<u>Časový plán</u>	průběžně
<u>Odpovědnost zúčastněných</u>	pedagogičtí zaměstnanci, provozní zaměstnanci
<u>Sledování vzdělávacích pokroků</u>	zápis na pedagogické radě, hodnotící zpráva
<u>Předmět evaluace</u>	Reálnost cílů ŠVP
<u>Techniky hodnocení</u>	pozorování, hospitace
<u>Časový plán</u>	průběžně
<u>Odpovědnost zúčastněných</u>	pedagogičtí zaměstnanci
<u>Sledování vzdělávacích pokroků</u>	zápisy na pedagogické radě
<u>Předmět evaluace</u>	Integrované bloky – obsahová stránka
<u>Techniky hodnocení</u>	rozhovory, hospitace, pozorování
<u>Časový plán</u>	po skončení integrovaného bloku
<u>Odpovědnost zúčastněných</u>	pedagogičtí zaměstnanci
<u>Sledování vzdělávacích pokroků</u>	osobní hodnotící list dítěte
<u>Předmět evaluace</u>	Výsledky vzdělávání
<u>Techniky hodnocení</u>	pozorování, rozhovory s dětmi, vyhodnocování prací,
<u>Časový plán</u>	čtvrtletně
<u>Odpovědnost zúčastněných</u>	učitelky, zástupce ředitele
<u>Sledování vzdělávacích pokroků</u>	osobní hodnotící list dítěte, pedagogické rady
<u>Předmět evaluace</u>	Úroveň školy z pohledu zákonných zástupců
<u>Techniky hodnocení</u>	dotazníky, rozhovory, třídní schůzky
<u>Časový plán</u>	1 x za 3 roky - dotazníky, průběžně – rozhovory, tř. schůzky
<u>Odpovědnost zúčastněných</u>	všichni pedagogičtí zaměstnanci, zákonní zástupci
<u>Sledování vzdělávacích pokroků</u>	vlastní hodnocení školy, dotazníky
<u>Předmět evaluace</u>	Práce pedagogů
<u>Techniky hodnocení</u>	neformální kontrola, rozhovory, hospitace

<u>Časový plán</u>	průběžně
<u>Odpovědnost zúčastněných</u>	zástupce ředitele
<u>Sledování vzdělávacích pokroků</u>	vlastní hodnocení školy, dotazníky

Evaluace na úrovni třídy

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu v mateřské škole je hodnocení dětí. Hodnocení je běžnou činností, kterou pedagogové využívají průběžně během celého výchovně vzdělávacího procesu. Všechny děti mají vypracován Osobní hodnotící list, na který je kladen největší důraz a ve kterém jsou několikrát za školní rok hodnoceny výsledky vzdělávání. Evaluační činnosti jsou rovněž prováděny na pravidelných pedagogických radách. Rodiče dětí se mohou účastnit konzultačních schůzek, během kterých jsou seznamováni s výsledky výchovy a vzdělávání.

Evaluace na úrovni třídy bude prováděna vždy na čtvrtletních pedagogických radách, učitelky hodnotí jednotlivé děti, kolektiv třídy, integrované bloky a sebereflexi. Hodnocení vzdělávacích výsledků dítěte provádí učitelka průběžně během celého roku do třídní knihy a do osobního hodnotícího listu, kde se sleduje naplňování vzdělávacích cílů, individuální rozvoj dětí, jejich pokroky v učení, celkový vývoj dítěte a speciální vzdělávací potřeby. Předmětem hodnocení každého dítěte je úroveň kompetencí, kterých dosáhlo ve vzdělávacím procesu a rovněž v hodnocení pokroků v závislosti na jejich handicapu. Učitelky vzájemně mezi sebou během celého školního roku diskutují přímou pedagogickou činností.